

Ad romanos

nio esse licitum nõ requiritur ab eo q̄ matrimonio vtatur ad fidei sue manifestationẽ. Et sic etiã nõ regrebat̄ ab eis q̄ rectã fidẽ habebãt q̄ fidẽ suã vsu ciboz̄ manifestarent. Poterãt. n. manifestare verboten? p̄fitẽdo.

¶ Deinde cum dicit. (Beatus q̄ nõ iudicat r̄c.) Ostendit quomodo ciboz̄ vsus efficitur aliquibus imudus ex eo q̄ est cõtra cõscientiam. Et circa hoc tria facit. Primo ostendit quid circa hoc sit bonum. vt. s. de eo qd̄ homo facit non habeat cõscientiam remordentem. Unde dicit. Beatus q̄ nõ iudicat semetipsum. idest cuius conscientia eum nõ reprehendit vel condemnat in eo qd̄ probat. idest approbat esse faciendum. Sed hoc est intelligẽdum si recta fide approbet esse aliquid faciendum. Si autẽ falsa opinione approbat aliquid esse faciendum. puta si arbitratur obsequium se prestare deo de eo q̄ discipulos christi interficit. vt dicitur Jobã. i. 6. Non excusatur ex eo q̄ circa hoc non iudicat semetipsum. imo beatior esset si circa hoc eum conscientia reprehenderet. in quantum per hoc a peccato magis phiberetur. Sed in his que sunt licita est intelligẽdum q̄ hic apostolus dicit. Hoc enim ad gloriã hominis pertinet q̄ eum sua cõscientia nõ reprehendat. z. cori. i. Gloria nostra hec est testimonium cõscientie nostre. Job. z7. Neq̄ eniz reprehendit me cor meũ in omni vita mea. **¶** Secundo ostendit quid circa hoc sit malum. vt. s. contra conscientia agat. Unde dicit. (Qui autẽ discernit.) idest q̄ habet opinionem falsam q̄ oportuit cibos discernere. si manducauerit. s. cibos. quos reputat eẽ illicitos. damnatus est ex hoc q̄ quantum in ipso est habet voluntatem faciendi qd̄ est illicitum. z sic delinquit p̄prio iudicio cõdemnatus vt dicitur Titum. 3. **¶** Tertio assignat causam eius q̄ dixerat dicens. (Quia nõ ex fide.) Ideo. s. d̄natus est. Potest autem hic fides dupliciter accipi. Uno modo de fide que est virtus. Alio modo fm̄ q̄ fides dicitur conscientia. Et he due acceptiones nõ differunt nisi fm̄ differentiam particularis z vniuersalis. Id enim qd̄ vniuersaliter fide tenemus. puta vsum ciboz̄ esse licitum vel illicitum. cõscientia applicat ad opus qd̄ est factum vel faciendũ. Dicitur ergo. Ideo eum qui manducat z discernit esse cõdemnatum. qz̄ hec nõ est ex fide imo est contra fidem. idest cõtra veritatem fidei z cõtra cõscientiam facientis. Heb. ii. Sine fide impossibile est placere deo. Et q̄ hec sit sufficiens causa cõdemnationis. ostendit subdẽs. Qd̄ aut qd̄ nõ est ex fide peccatũ est. Ex quo videt̄ q̄ sicut d̄r in glo. ois vita ifideliũ peccatũ sit. sicut ois vita fidelium eẽ meritoria iquãtuz ad dei glia z ordinat̄ h̄z illud. i. cori. io. Siue mãducatis siue bibitis siue aliqd̄ aliud facitis. oia in glia dei facite. Sz̄ dicẽdum eẽ q̄ aliter se habet fidelis ad bonuz z ifidelis ad malum. Nam in hoie qui habet fidẽ formatã nihil eẽ damnationis vt supra. 8. dicitur eẽ. Sed in hoie ifideli cum infidelitate est bonũ nature. Et ideo cũ aliqs ifidelis ex dictamine rationis aliqd̄ bonũ facit nõ referendo ad malũ finẽ nõ peccat. Nõ tñ opus eius est meritorium. qz̄ nõ est gratia informatum. z hoc est qd̄ in glo. dicitur. Nihil bonum est sine sumo bono idest nullũ bonũ meritorium est sine gratia dei. z vbi deest agnitio vite eterne z icõmutabilis veritatis. que. s. est per fidem. falsa virtus est in optimis moribus inquantũ. s. nõ refertur ad fidem beatitudinis eterne. Cũ vò ho ifidelis aliqd̄ agit ex eo q̄ ifidelis eẽ manifestũ eẽ q̄ peccat. Unde in glo. d̄r. Opus omne qd̄ nõ est ex fide peccatũ est. sic est intelligẽdũ. Omne qd̄ est cõtra fidem vel contra cõscientia peccatũ est. z si ex genere sup̄ bonũ eẽ videatur. puta si paganus ad honorem suoz̄ deoz̄ virginitatem seruet vl̄ elemofynã det. hoc ipso peccat. Tit. i. Loingnatis z infidelibus nihil mundũ est. sed inquinatẽ sunt eoz̄um z mens z cõscientia.

CAP. XV.

Debemus autem nos firmiores imbecillitates infirmoz̄ sustinere. z nõ nobis placere. Unusquisq̄ vřz primo suo placeat in bonũ. ad edificationez. Etenim x̄ps nõ sibi placuit. sed sicut scriptum est. Impro-

peria improperatium tibi ceciderit super me. Quicq̄ eniz scripta sunt ad nostrã doctrinã scripta sunt. vt per patientiam z consolationez scripturarũ spez habeamus. Deus autẽ patientie z solatiũ det vobis idipsuz̄ sapere i alteruz̄ fm̄ iesum christuz̄. vt vnanimẽs vno ore honorificetis deuz̄ z patrem domini nostri iesu x̄pi. Propter qd̄ suscipite inuicem sicut z christus suscepit vos in honorem dei. Bico enim christum iesum ministrũ fuisse circũcisionis p̄pter veritatem dei ad confirmandas p̄missiones patrum. gentes autẽ super misericordia bonoz̄ re deum sicut scriptum est. Propterea confitebor tibi in gentibus domine. z nomini tuo cantabo. Et iterum dicit. Letamini gentes cuz̄ plebe eius. Et iterum. Laudate oẽs gentes dominum. z magnificate eũ omnes populi. Et rursum esaias ait. Et erit radix iesse z qui exurget regere gentes. in euz̄ gentes sperabunt. Deus autem spei repleat vos oĩ gaudio z pace in credẽdo vt abundetis in spe z virtute spiritus sancti.

¶ Supra aplus docuit q̄ maiores debẽt scãdala ifirmoz̄ vitare. h̄ docet q̄ maiores debẽt eẽ ifirmitates minoz̄ sustinere. Et circa h̄ duo facit. Primo p̄ponit admonitionẽ scõdo manifestat eã ibi. (Unusq̄q̄ nřz r̄c.) Ista admonitio duo p̄tinet. quoz̄ p̄mũ p̄tinet ad exteriorẽ actũ. Unũ dicit. Nõ solũ debem̄ scãdala ifirmoz̄ vitare. sz̄ etiã nos q̄ sum̄ firmiores i fide debem̄ sustinere imbecillitatẽ ifirmoz̄. Sicut. n. in mali edificio eligim̄ aliq̄ firmiora ad sustinẽdũ totũ edificij p̄dus. qd̄ ex fragiliori mã supponit. sic sunt fundamẽta z colũne. ita eẽ in spũali eccl̄ie edificio nõ solũ eligim̄. sz̄ effulcim̄ aliq̄ firmiores vt sustineãt p̄dus alioz̄. Unũ in. ps. d̄r. Ego z firmamũ colũnas ei. Et gal. 6. Alter alteri onera portate. Sustinet autẽ firmiores imbecillitates ifirmoz̄ dũ eoz̄ defectũ patienter ferũt z p̄ posse subleuare nitunt̄. Scõdũ autẽ p̄tinet ad interiorẽ itationẽ. Unũ d̄r. Et nõ debem̄ nobis placere. ita. s. vt semp̄ illud velim̄ imple ri qd̄ nobis placet z que sunt nobis vtilia. i. cori. io. Sicut z ego per omnia omnibus placeo.

¶ Deinde cũ dicit. (Unusq̄q̄ vřm r̄c.) Manifestat p̄positã admonitionẽ z p̄mo q̄tũ ad scõdã p̄tẽ. Scõdo q̄tũ ad p̄mã ibi. (Propter qd̄ suscipite inuicẽz r̄c.) Circa p̄mũ duo facit. p̄rio exponit qd̄ dixerat. Scõdo r̄onẽ iducit ibi. (Etenim x̄ps nõ sibi r̄c.) Dicit q̄ p̄mo. Ita dictũ eẽ q̄ nos nõ debem̄ nobis placere. Et h̄ qd̄ eẽ qz̄ vnusq̄q̄ nostr̄ q̄ sum̄ firmiores dz̄ placere p̄rio suo ifirmo. i. cõdescẽdere ei in his q̄ ei placet. nõ tñ in his q̄ mala sunt. sicut Esa. 3. qdã regrũt. Loquimini nobis placetia r̄c. Et iõ subdit. In bonũ. Silt̄ etiã nõ debem̄ itẽdere vt hoib̄ placeam̄ p̄p humanũ fauorez vel glia z. cũ i. ps. dicat̄. De dissipauit ossa eoz̄ q̄ hoib̄ placet. Sz̄ ad honorez dei z vtilitatẽ p̄rio. Unũ subdit. Ad edificationẽ. i. p̄p h̄ q̄ alioz̄ volũtati p̄descẽdẽtes ipsi edi-

ascendunt in fide et dilectione xpi supra. i. 4. Que edificatio-
nis sunt iuicem custodiamus.

C Deinde cu dicit. (Etenim xps etc.) Assignat rone eius qd
dixerat exemplo xpi. Et pmo pponit exēplū xpi. Scdo ostendit
eius exēplū esse nobis imitādū ibi. (Quocūq; scripta
sunt etc.) Tertio subiungit orationē vt id implere possimus
ibi (Deus aut pacis etc.) Circa p̄mū duo facit. Primo ppo-
nit exēplū dicens. Dictū ē q nō debem⁹ nobis placere. s. fm
nostrā puatā volūtate. Etenim xps q est caput nostrū nō sibi
placuit dū elegit pati p nostra salute et ea q sue pprie volū-
tati erant cōtraria. s. nālī volūtati humane vt implet diui-
nā q sibi et patri erat cōs. fm illud Mat. 26. Nō mea vo-
luntas sed tua fiat. Secūdo ad hoc auctoritatez iducit di-
cens. (S; sic scriptū ē i. ps.) Ex psona xpi dicētis ad patrē
O pater iproperia iudeoz iproperatiū tibi. i. te blasphemā-
tiū p sua mala opa. et hoc q veritati tue doctrine cōtradi-
cunt ceciderūt sup me: qz videlicet opprimere me voluerūt
qz volūtate tuā eis pponēbā et eoz mala opa redarguebā
Jo. 15. Sed oderūt me et patrē meū. p̄t̄ h̄ referrī ad pec-
cata toti humani generis: qz oia pctā quodānō sunt ipro-
peria dei iniquitū p ea lex dei stemnit. Esa. i. Dereliquerunt
dñm blasphemauerūt sc̄t̄m israel. Sic q iproperia iproper-
antiū deo ceciderūt sup xpm in q̄tū ipse p peccatis oīum
mortu⁹ ē Esa. 53. De⁹ posuit i eo iniquitatē oīum nostr̄. i. pe-
z. Pctā nostra ptulit in corpore suo sup lignum.

C Deinde cu dicit. (Quocūq; n. scripta sunt etc.) Ostendit q h̄
exēplū xpi sit nobis imitādū dicens. Quocūq; n. scripta sūt
in sacra scriptura: vt de xpo vt de mēbris ei⁹ scripta sūt ad
nostram doctrinā. Nulla. n. necessitas fuit hoc scribere ni-
si pp nos vt ex his instruamur. z. thi. 3. Ois doctrina diuini-
tus inspirata vtilē ad docēdū et erudiēdū etc. Quid aut i scri-
pturis ad nr̄az doctrinā p̄tineat ostendit subdēs. Ut p patie-
tiā et solationē scripturaz. i. quas scripture p̄tinet. Cōtine-
tur. n. in sacra scriptura patietia sanctorū in malis sustinen-
dis. Jac. vltio. Patietia iob audistis. Cōtinet̄ et in eis so-
lacio quā deus eis exhibuit fm illud. ps. Scōz multitudi-
nē doloz meoz in corde meo solatiōes tue letificauerūt
aiāz meā. Et. i. pe. i. d̄. p̄nūciās eas q i xpo sunt passio-
nes. qd p̄tinet ad patietia: et posteriores gl̄ias qd p̄tinet ad
solationē. Quē aut fructū ex hac doctrina suscipiam⁹ ostē-
dit subdēs. Spez habeam⁹. Per B. n. q ex sacra scriptura
instruimur eos q patiet̄ pp deū tribulatiōes sustinuerūt di-
uinit⁹ solatos fuisse sp̄ accepim⁹ vt r̄ ipi solamur si i ipis
fuerim⁹ patietes. Job. 13. Et si occiderit me i ipso sp̄abo.

C Deinde cu dicit. (Deus aut patietie etc.) Quia videbat̄ ni-
mis arduū vt purus hō possit exēplū xpi imitari fm illud
Ecc. 3. Quid ē hō vt seg possit regē factorē suū. i. o adhibet
oīonis suffragiū dicens. (De⁹ aut patietie) s. dator. ps. Tu
es patietia mea. (Et solaty) i. q spūalē solationez largit̄.
z. cori. i. Pater misericordiaz et deus toti⁹ solatiōis deo vo-
bis: a quo ē oē datū optimū vt d̄ Jac. i. idipsum sapere in al-
terut̄. i. vt iuicē idē sapiatis etc. z. cori. vltio. Idē sapite. pa-
cem habete. Nō qdē fm sensuz in pctā: s; fm iesuz xpm
de quo d̄ ephē. z. Ipse ē pax nr̄a q fecit vtraq; vnus. Ut p
h̄ q idē sapitis ynanimēs exites p fidei et charitatis p̄sen-
sum s; illud. ps. fm aliā l̄r̄az. Qui habitare faciunt ynanimēs
in domo. Uno ore. i. vna oris p̄fessioē q ex vnitate fidei p-
cedit i. cori. i. Idipsum dicatis oēs. vt p p̄sonitate cordis
et oris honorificetis deū oīuz creatorē. idipsum et existētē
p̄fēz dñi nr̄i iesu xpi p quē nos sibi i filios adoptauit. i. reg.
z. Qui honorificauerit me honorificabo eum. Mal. i. Si
ego pater vbi est honor meus.

C Deinde cu dicit. (Propter quā suscipite iuicē) manifestat
primā p̄tē admonitiōis. In qua dixerat q firmiores debēt
ibecillitatē infirmoz sustinere. Et circa h̄ duo facit. Primo

resumit admonitiōē. Scdo iducit ronez exemplo xpi ibi.
(Sicut et xps etc.) 3. Sbiūgit orōnē ibi. (Deus aut spei etc.)
Dicit q̄ pmo. pp qd. i. qz ea q scripta sunt ad nostrā doctrinā
ordinant̄. s. exēpla xpi et alioz sanctorū. p̄sequēter suscipite
iuicem fm charitatis affectū: vt. s. vnus sustineat ea q sunt
alteri⁹: sicut et vult se sustineri q̄tū charitas p̄mittit. et vn⁹
aliū etiā suscipiat ad iuuādū et pmouendū supra. i. 4. In-
firmum in fide suscipite.

C Deinde cu dicit. (Sicut xps suscepit vos etc.) Assignat rō-
nez exemplo xpi. et pmo ponit eius exēplū dicens. Sicut et xps
suscepit vos. s. in sua p̄tēctioē et cura. Esa. 42. Ecce serui me-
us suscipiam eū. Luc. i. Suscepit israel p̄uerū suū recorda-
tus est misericordie sue. Et h̄ in honore dei in quē oia refe-
rebat. Jo. 8. Non dico patrē meū et vos inhonorastis me.
Ex quo datur itelligi q et nos iuicēz debem⁹ suscipere i his
q p̄tinet ad honore dei. Scdo ibi. (Dico. n. xpm etc.) Ma-
nifestat qd dixerat. et pmo qdē q̄tū ad iudeos. Scdo q̄tū
ad gētiles ibi. (Hētes aut etc.) Dicit q̄ pmo. dictū ē q xpus
vos suscepit q estis p̄gregati in vnitate fidei ex iudeis et gē-
tilibus. Et hoc p̄ q̄tū ad vtrosq; dico q̄ xpm ministr̄ fuit
se circūcisiōis. Est. n. ipse actor fidei q̄tū ad oēs fm illud
Deb. 12. Aspiciētes in actorē fidei etc. Sed in ppria p̄sona
nō exhibuit seipsum nisi iudeis fm illud Mat. 15. Nō sus-
cipiunt nisi ad oues q pierūt dom⁹ israel. Esa. 65. Nō audietur
vox eius foris. Et h̄ qdē pp veritatē dei. vt. s. v̄itas dei
p̄mittētis p̄probare supra. 3. Est aut deus verax. Vñ sub-
dit. Ad cōfirmādas p̄missiōes patrū. i. vt p h̄ impleant̄ p-
missiōes patrū facte. Luc. i. Exerit cornu salutis nobis i
domo dauid pueri sui. Sic locutus ē p os sanctorū. z. cori. i.
Quotquot sunt p̄missiōes dei in illo est.

C Deinde cum dicit. (Gentes aut etc.) Ostendit et gentes su-
sceptas a xpo. Et pmo pponit qd itēdit. Secūdo cōfirmat
per auctoritatē ibi. (Sicut scriptum est etc.) Dicit q̄ Ita
dictū est q xps suscepit iudeos pp veritatē dei vt p̄missiō-
nes patrū impleant̄. gentib⁹ aut nō erāt p̄missiōes facte.
Vñ hoc nō h̄z locū quantū ad gentiles: sed sunt pp miseris-
cordiaz suscepti. Et hoc ē qd dicit. Gentes aut debēt hono-
rare deū sup misericordia eis exhibita p xps: qz licz eis p̄so-
naliter nō p̄dicauerit: ad eos tñ discipulos suos misit: q in
gentib⁹ ministeriū exercuerūt. sicut ipse exercuerat i iude-
is: fm illud Mat. vltimo. Euntes docete oēs gētes. Et de
hac misericordia d̄ in. ps. Misericordia dñi plena est ter-
ra. Luc. i. Misericordia eius a p̄genie i p̄genies tūnētib⁹
eum etc. Sic ergo aplūs cōuersionem iudeoz attribuit ve-
ritati diuine. p̄uersionē gētiliū diuine misericordie. (Cō-
tra qd videt̄ esse qd d̄ in ps. Uniuerse vie dñi misericor-
dia et veritas. Sed dicēdū ē q p hoc q ascribit vocationē
iudeoz diuine veritati nō excludit misericordiā: qz et aplūs
ex iudeis natus dicit. i. thi. i. Misericordiā cōfecutus sum
Et hoc ipsum misericordie fuit q deus patrū p̄missiōes
facit de posteriorū salute. Sicut et p hoc q vocationē gētiliū
ascribit diuine misericordie nō excludit totaliter diuinā
veritatē: qz hoc ipm ad diuinā veritates p̄tinebat q p̄posi-
tus suū de saluatiōe gētiliū impleuit qd ad eph. 3. dicit aplūs
esse sacramētū absconditū a seculis in deo. Sed aliq; mo-
dus veritatis. s. p̄pletionē p̄missoz p̄siderat in vocatiōe
iudeoz: q nō p̄siderat in vocatiōe gentium qbus p̄missiō-
nes non sunt facte.

C Deinde cu dicit. (Sicut scriptum est etc.) Confirmat qd
dixerat de cōuersionē gentiū p auctoritatē. Licet enīz gēti-
bus nō fuerit repromissa vocatio ad fidem xpi: nō tñ ex im-
prouiso accidit: sed fuit p̄nūciata vaticinijs p̄phetaz. In-
ducit aut quatuor auctoritates: quaz p̄ma p̄tinet graz ac-
tiones xpi ad patrē p̄uersionē gentium per ipsum factam.
Unde dicit. Sicut scriptum est in. ps. ex p̄sona xpi. i. 7. Lō-

Ad romanos

stitues me in caput gentium et ab insurgentibus in me iudeis exalta bis me. **D**e prae ergo christus confitebor tibi confessione gratiae actionis in gentibus. id est per gentium conversionem per me facta et cantabo noua quaedam metis exultatione nomini tuo quod eis manifestum est secundum illud Job. 17. Manifestatum nomini tuo quod eis manifestum est secundum illud. **U**ltimo. Confitebor tibi in gentibus. id est faciam quod tibi gentes confiteantur confessione fidei. **P**salmus. Confiteantur tibi populi deus confiteantur tibi populi omnes. Et nomini tuo cantabo. id est faciam quod gentes cantent tibi canticum quod consistit in exultatione spiritus renouati. **P**salmus. Cantate domino canticum nouum. Cantate domino omnis terra. **S**ecunda auctoritas continet adunationem gentium et iudeorum. **U**bi subdit. **E**t iterum dicit scriptura. **E**sa. 35. Letamini gentes cum plebe eius. id est filios eorum exultationem assumatis cum iudeis quod olim erant plebs eius. **E**sa. 9. Letabuntur coram te sicut qui letantur in messe. **Jo**. 10. **S**icut unus ouis et unus pastor. **N**ostra autem littera habet. **L**etamini cum hierusalém et exultate in ea omnes qui diligitis eam. **T**ertia auctoritas continet deuotionem gentium ad deum. **U**nde subdit. **E**t iterum scriptum est in **P**salmis. **L**audate omnes gentes dominum. id est eius bonitatem confitentes. **P**salmus. **A** solis ortu usque ad occasum laudabile nomen domini. **E**t omnes populi non solum populus iudeorum magnificate eum id est credite magnis: id est quod sua magnitudine omnem laudem excedat. **E**ccl. 43. **B**enedicetes dominum exaltate illum quod potestis. **M**aior est enim omni laude. **M**al. 1. **A**b ortu solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus. **Q**uarta auctoritas continet reuerentiam gentium ad christum. **U**nde subdit. **E**t rursus **E**saías ait. **E**rit radix yesse. **I**n quo praenunciat christi originem ex dauid femine nasciturum. **Y**esse namque fuit pater dauid. **D**icit ergo. **E**rit radix yesse ex cuius pullulatione christus nascetur. **E**sa. 11. **E**gredietur virga de radice yesse et flos etc. **U**el christus erit radix yesse: quia licet ex yesse processerit flos carnis originem tamen suavitatis yesse sustinuit et gratia ei infusus supra. **I**. **N**on tu radicem portas: sed radicem te.

Deinde agit christi officium subdens. **(E**t qui exurget) in tantam gratie excellentiam. ut possit regere gentes eos diuino cultui subiugando: quod nullus ante eum facere potuit. **P**salmus. **D**abo tibi gentes hereditatem tuam. **R**eges eos in virga ferrea. **U**ltimo ponit deuotionem gentium ad christum dicens. **(I**n eum gentes sperabunt.) ut scilicet per eum hereditatem celestis gloriae consequantur. **I**. **P**e. i. **R**egenerauit nos in seipsum uas per resurrectionem iesu christi ex mortuis.

Deinde cum dicit. **(D**eus autem spei etc.) subiugit orationem dicens: dictum est quod in christum gentes sperabunt. **D**eus autem spei id est qui nobis hanc spem infundit etc. illud. **P**salmus. **S**pes mea domine. **U**el deus spei. id est in quo sperandus est repleat vos omni gaudio. id est spirituali quod est de deo. **N**ec. 8. **H**audium enim domini est fortitudo uestra per quam homo in seipso et ad deum et ad primum est pacatus. **P**salmus. **P**ax multa diligetibus legem tuam domine. **(I**n credendo.) **Q**uasi dicat. **U**t eum habetis creditis et pacem et gaudium habeatis. quod quidem sunt charitatis effectus. **S**ecundum illud gal. 5. **F**ructus autem spiritus sunt charitas gaudium pax. **U**nde patet quod a deo quod est dator spei operatur eis ut cum fide habeant charitatem per quam fides operatur. ut gal. 5. **N**e fides eorum sit in formis et mortua. quia fides sine operibus mortua est. ut dicitur **Ja**c. 2. **E**t ut sic plenitudinem huius virtutis abundetis perficendo de bono in melius. non solum in spe sed etiam in uirtute spiritus sancti id est in charitate quam in cordibus nostris diffundit per spiritum sanctum. ut supra. 5. dictum est. **z**. cor. 9. **P**otes est autem dominus omnem gratiam abundare facere in uobis.

Lectio.

Ertus sum autem fratres mei et ego ipse de uobis: quoniam et ipsi pleni estis dilectione repleti omni scientia ita ut possitis alterutrum monere quida

cius autem scripsi uobis fratres ex parte. tanquam in memoria uos reducens propter gratiam que data est mihi a deo ut sim minister christi iesu in gentibus sanctificans euangelium dei: ut fiat oblatio gentium accepta et sanctificata in spiritu sancto. **H**abeo igitur gloriam in christo iesu ad deum. **N**on enim audeo aliquid loqui eorum que per me non efficit christus in obedientiam gentium in uerbo et factis in uirtute signorum et prodigiorum in uirtute spiritus sancti. ita ut ab hierusalém per circuitum usque ad illiricum repleuerim euangelium christi. **S**ic autem predicavi euangelium hoc. non ubi nominatus est christus ne super alienorum fundamentum edificarem. sed sicut scriptum est. **Q**uonia quibus non est annuntiatus de eo uidebunt: et qui non audierunt de eo intelligent.

Postquam apostolus generalibus ammonitionibus romanos instruxerat: hic incipit eis quedam familiaria scribere. **E**t primo quedam pertinentia ad seipsum. **S**ecundo quedam pertinentia ad alios. **i**. ca. **i**. **C**omendo autem uobis pheben etc. **C**irca primum tria facit. **P**rimo excusat presumptionem de se quod eos instruxerat et reprehenderat. **S**ecundo excusat suam tarditatem circa uisitationem eorum ibi. **(P**ropter quod plimum impediabar.) **T**ertio petit suffragia orationum ipsorum ibi. **(O**bscuro autem uos fratres etc.) **E**t circa primum duo facit. **P**rimo excludit oppositam causam instruendi et arguendi eos. **S**ecundo assignat veram causam ibi. **(A**udacius enim scripsi etc.) **C**irca primum considerandum est quod aliquis posset credere apostolum ideo scripsisse romanis quod estimaret nullum esse apud romanos qui posset instruere et corrigere. **S**ed hoc ipse excludit dicens. **L**ertus sum enim fratres mei per ea que de uobis audiui quam idonei estis ad admonendum qui iter uos admonitione indigent. **A**d hoc autem ut aliquis recte admoneat duo requirunt: quorum primum est ut non ex odio uel ira: sed ex dilectione moneat: etc. illud. **P**salmus. **C**orripit me iustus in misericordia. **E**t gal. 6. **U**os qui spirituales estis instruite fratres in spiritu lenitatis. **E**t quantum ad hoc dicitur. **q**uoniam et ipsi pleni estis dilectione. **E**ccl. 10. **I**mplement manum tuam prunis ignis qui sunt iter cherubin qui est ignis charitatis. **S**ecundo requiritur scientia ueritatis eo quod quidam habent celum dei in corrigendo: sed non secundum scientiam. ut supra. **i**. dictum est. **E**t ideo subdit. **R**epleti omni scientia. scilicet humana et diuina: et ueteris et noue legis. **i**. cor. 1. **I**n omnibus diuites facti estis in illo in omni uerbo et in omni scientia. **E**t ex hoc concludit sic. **I**ta ut possitis conuenienter propter dilectionem et scientiam alterutrum monere. **Q**uia enim in multis offendimus omnes. ut dicitur **Ja**c. 3. **O**portet ut inuicem moneamur: quia ut dicitur **e**ccl. 17. **U**nicuique mandauit deus de primo suo.

Deinde cum dicit. **(A**udacius etc.) assignat ueram causam quare eos ammonuerat et correperat. **E**t circa hoc duo facit. **P**rimo ostendit quod hoc pertinebat ad auctoritatem apostolatus sibi commissam. **S**ecundo ostendit qualiter hac potestate usus fuerit ibi. **(H**abeo igitur gloriam etc.) **D**icit ergo. **A**udacius autem id est securius scripsi uobis errores et defectus uestrorum arguendo. quod quidem ad audaciam presumptionem posset ascribi pro hoc quod offensionem uestram non timui. **J**ob. 39. **A**udacter in occursum pergit armatis. **S**ed hec presumptio excusatur ex tribus. **P**rimo quod ex condicione eorum quod scribebat: quia et si iter romanos eent aliquid respectu quoque talis reprehensio audax et presumptuosa uideretur. **E**rat tamen aliquid quod id agebant dura reprehensione propter contentionem insolentiam **T**itus primo. **J**n.

crepa illos dure. Et hoc est qd dicit. Ex parte. Quasi dicat. Nō videt mea scriptura esse audax q̄tum ad oēs vos: sed q̄tum ad partem aliquā vestrū. Uel potest itelligi ex parte epistole in qua eos reprehēdit. P̄t̄ itelligi ēt ex parte ecclesie que. s. mecum est. Sc̄do excusat p̄dicta audacia ex intentione apostoli. Nō enī scripsit eis tanq̄ instruens ignozātes s; in memorias eos reducēs cognitor. Et hoc est quod subdit. Tāq̄ in memoriā vos reducēs quasi oblitos eorū que sciebatis: sicut et p̄hil. 4. dicit. Occupati autē eratis. Deb. io. Rememoramini p̄stinos dies in quibus illumiat magnuz certamē sustinistis passionuz. Tertio excusat ex auctoritate apostoli q̄ hoc requirebat. Uñ subdit. Per grām. s. apostolatus mihi cōmissi. p̄ 3. Cor. i. 5. Gratia dei suz id qd sum. Duius autē gratie p̄mo describit auctoritatez. cuiz dicit. (Que data ē mihi a deo.) Quasi diceret. Nō ab hominibus. Gal. p̄. Paulus apostolus nō ab hominib; neq; per hoīem. Secundo specificat istam grām. cum dicit. (Ut sim minister xpi iesu in gētibus.) i. vt seruiuz xpo in gentium cōuersiōe. p̄ 3. Cor. 4. Sic nos existimet homo vt ministros christi. supra. i. Quādiu sum gentium apostolus ministeriū meum honorificabo. Tertio ostendit hui; actuz. cuiz dicit. (Sanctificans euangeliuz dei.) i. sanctū eē ostēdens et verbo et opere bone cōuersationis et miraculorum. Lolo. p̄mo. In verbo veritatis euāgely quod peruenit ad vos sicut et in vniuerso mundo est et fructificat et crescit. p̄ uer. 8. Recti sunt sermōes mei. Quarto ponit fines huius gratie. cum dicit. (Ut fiat oblatio gentiū.) i. gētes p̄ meū ministeriū cōuerse. In quo quasi quoddā sacrificiū et oblationē deo obtulit: sicut illud p̄hil. 2. Et si imolor super sacrificium et obsequiū fidei vestre gaudeo et cōgratuloz oībus vobis. Sc̄t̄ accepta. s. deo per rectitudinez. psal. Tūc acceptabis sacrificiū iusticie oblationes et holocausta. Et sanctificata in spūsancto. i. per charitatē et alia spūs sancti dona. p̄ 3. Cor. 6. Sanctificati estis in nomine domini nostri iesu christi et in spiritu dei nostri.

Deinde cū dicit. (Dabeo igit̄ gliaz rē.) Ostēdit quomō auctoritate apostolica fuerat vsus. Et p̄mo ponit fructum quem fecit. Sc̄do ostendit huius fructus magnitudinem ibi. (Ita vt rē.) Tertio ostendit difficultatē ibi. (Sic autē predicauit rē.) Circa p̄mū tria facit. p̄mo dat gliaz deo de fructu quē fecit dicēs. Igit̄ qz tales grām accepi et diligenter executus sum id ad qd mihi hec gratia data est: habeo glīam sicut fidelis minister. p̄ 3. Cor. 9. Melius est mihi mori q̄ vt glīam meā q̄ euacuet. Sed hāc glīam nō mihi p̄cipal̄ attribuo: s; eā habeo in christo iesu. i. per iesum christuz cuius virtute fructificare potui. Jo. 15. Sine me nihil potestis facere. Et qz christo oīa tradita sunt a patre. vt dicitur Mat. ii. Et pater in eo manēs ip̄e facit opera. Jo. 14. Ideo vlt̄erius hāc glīam refert ad p̄ez dicēs. Ad deum. s. patrē. ps. Nō nobis dñe nō nobis sed nomini tuo da glīaz. Assignat autē rōnez eius quod dixerat subdēns. Non enīz audeo loqui aliqd eoz que p̄ me nō efficit christus. Quasi dicat. Nihil referā de fructu p̄ me facto: qd p̄ me factū nō sit. Alioquin glīam nō habere; apud deuz et si apud hoīes que quide; refero nō tanq̄ per me p̄ncipaliter facta: sed sicut que per me christus fecit. Et ideo hāc glōziā dixi me habere in christo iesu. Esa. 26. Omnia opera nostra opera tus est in nobis. Secundo ponit ipsum fructuz dicēs. In obedientiaz gentiū. Quasi dicat. Gloria mea hec est pro eo qd feci gentes fidei obedire. supra p̄mo. Ad obediendū fidei in omnibus gētibus. psal. In auditu auris obediuit mihi. Tertio ostendit quomodo gentes ad hanc obedientiaz adduxerit. Quia autē supra. io. dicitur est fides ex auditu: auditus autē per verbuz christi. p̄mo dicit in ver

bo: id est per verbuz predicationis fidei. Argumēta autēz fidei predicatē sunt bona cōuersatio predicātis. et quātuz ad hoc subdit. Et factis. quasi scilicet per recta opera vos ad fidez allexi. Matth. 5. Videat opera vestra rē. Et opera miraculorum quibus deus dat testimoniū doctrine predicatē: sicut illud Marci vltimo. Domino cooperatē et sermone cōfirmante sequētibus signis. Unde subdit. In virtute signorum: id est miraculorum minoruz puta sanationes egritudinuz. Et prodigioruz: id est maioruz miraculorum que ex sua magnitudine aliquid magni portēdūt: id est ostēdunt. Sed hoc totuz nō sufficeret nisi spiritus sanctus itus corda audietūz ad fidem cōmoueret. Uñ dicitur Act. io. Qz loquēte petro verba fidei cecidit spiritus sanctus super oēs qui audiebāt illuz. Et ideo subdit. In virtute spiritus sancti. Deb. 2. Contestante deo signis et prodigijs et varijs spiritus sancti distributionibus.

Deinde cuiz dicit. (Ita vt ab hierusalē rē.) Ostendit magnitudinē fructus ex multitudine locorum in quibus predicauit dicēs. Ita vt icipiēs ab hierusalē vbi i p̄ncipio sue cōuersionis predicauit in synagogis iudeorum. vt dicitur Act. 9. Ut sic impleret quod dicitur Esa. 2. De syon exhibit lex et verbuz domini de hierusalē. Usq; ad illiricuz: quod est mare adriaticū ex parte opposita Italie. Repleueri euāgelii christi. i. oīa illa loca repleui predicatiōe euāgely. Et ne aliquis itelligat qd soluz vadēs p̄ rectaz viaz a hierusalē in illiricuz predicauerit euāgelii: addit. Per circuitū: quia scilicet gētibus circūquaz predicauit et eas ad fidez cōuertit. Unde sibi potest cōpetere quod dicitur Job. 38. Quis dedit vebemētissimo ymbri cursuz.

Deinde cum dicit. (Sic autēz predicauit rē.) Ostēdit difficultatē hunc fructuz faciēdi. Difficile enīz est oīno ignaros ad fidē conuertere. p̄mo igitur difficultatē se passum ostēdit dicēs. Sic autē predicauit euāgelium nō vbi nominatus est christus: id est nō apud illos q̄ nomē christi audierant. psal. Populus quē nō cognoui seruiuit mihi. Esa. 55. Ecce gētes quas nesciebas vocabis: et gētes que te non cognouerunt ad te currēt. Subdit autē rationē dicēs. Ne super alienum fundamētum edificare; potest autē alie num fundamētum dupliciter itelligi. Uno modo doctrina heretica: que est aliena a vere fidei fundamēto. Et sic hoc quod dicit. Ne. ponitur causaliter. Ea enim intētionē apostolus voluit predicare illis: qui nomē christi non audierant ne si p̄uenī essent a doctrina pseudo apostolorū. difficilius esset eos ad veritatē reducere. Unde Matth. 7. dicitur. Stultus est qui edificat domum suam super habenam: cui comparatur falsa doctrina. Alio modo per alienum fundamētum potest itelligi doctrina vere fidei ab alijs predicata. et sic potest sumi ly. ne p̄secutiue. Nō enīz i tavit apostolus predicare illis qbus an fuerat ab alijs predicatū: sicut ipsis romanis spāl̄iter predicauit: quos prius petrus instruxerat: s; eo predicatē illis q̄ nihil de xpo audierant cōsecutum est vt nō edificaret sup alienuz fundamētum: sed ipse iaceret p̄ma fidei fundamēta: sicut illud p̄ma Cor. 3. Ut sapiēs architectus fundamētū posui.

Secundo ad hoc quod dixerat auctoritatem in ducit dicēs. (Sicut scriptū est.) Esa. sc̄do. Quoniam quibus nō est annūciatum de eo videbūt et qui non audierūt cōtemp̄lati sunt. In quibus verbis propheta videtur predicere: quoniam gētiles excellētiori modo ad cognitionez dei eēt peruēturū q̄ iudei q̄ ante cognouerant. Ostēdit q̄ p̄mo excellentiam quātum ad cām cognitiōis: que. s. duplex est. s. verba audita et res vise. Di enī duo sensus sunt disciplinabiles. Iudei ergo in noticiam mysteriorū xpi peruenerūt p̄ vba annūciata eis a p̄phetis. p̄ 1. Pet. p̄. p̄ prophē q̄ de fir

Ad romanos

tura in vobis gra pphetauerit scrutates in qd vel qle tps significaret in eis spūs xpi pnciās eas q in xpo sunt pasiones et posteriores glās. Sz gentiles hō xpi mysteria iaz realr ipta vidēt. ideo dicit. Quā gentes qbus nō est anūciatū p pphetas de eo. i. de xpo sicut fuit anūciatū iudeis videbūt res iaz impletas. Luc. 10. Multi reges et pphete voluerunt videre q videtis et nō viderūt. Scdo oñdit ex cellētiā qstū ad modū cognoscēdi: qz iudei ex anūciatione pphetarū solum auditū habebāt. Abdic p. Auditus aut diuinus a dño legatos ad gentes misit. Sz gentiles ex visione itellm pceperūt. Unī dī. Et gētiles. s. q ante nō audierunt pnciari xpm p pphetas itelligent. s. fidei veritatē. ps. Et nunc reges intelligite etc. **¶ Lec. III.**

Propter quod impediēbar plurimuz venire ad vos et phibitū sum vsqz adhuc. Nunc vero vltērius locū nō habens in his regionibus. cupiditatem autem habēs veniēdi ad vos ex multis iaz pcedētibus annis: cuz i hispaniaz pfici sci cepero: spero q pteries videā vos et a vobis deducar illuc: si vobis primū ex parte fructus fuero. Nunc igit proficiscar in hierlm ministrare sanctis. Probauerunt enim macedonia achaia collationē aliquā facere in pauperes sanctorū qui sunt in hierusalem. Placuit enī eis et debitores sunt eorum. Nam si spūalium eorum participes facti sunt gentiles debent et in carnalibus ministrare eis. Hoc igitur cum psumauero et assignauero eis fructū hunc: per vos pficiscar in hispaniam. Scio autē: qm veniens ad vos: in abundantia bñdictionis christi veniam. Obsecro ergo vos fratres per dñm nrm iesuz xpm et per charitatem sancti spiritus vt adiueris me in orationibus vestris p me ad deū. vt liber ab infidelib⁹ qui sunt in iudea: et obsequij mei oblatio accepta fiat in hierusalem sanctis. vt veniaz ad vos in gaudio per voluntatez dei vt refrigerer vobiscum. Deus autē pacis sit cū oibus vobis. Amen.

Postq apls exauisauit se de psumptōe q ei potuiss⁹ ascribi ex hoc q romanos instruxerat et correperat: hic se excusat q eos visitare distulerat. Et circa hoc tria fac. Prio ponit ipedimētū visitatiōis pteritū. Scdo ponit visitadi ppositū ibi. (Nūc vō vltēri⁹ etc.) Tertio pmittit visitatiōnis fructū ibi. (Scio autē etc.) Dicit g p. Dicitur est pdicauit euāgeliū p multa loca in qbus xps nō fuerat noiat⁹: propter qd hactenus ipediēbar plurimū ex hō occupatione venire ad vos. Et istud ipedimētū vsqz nūc durauit. Unī subdit. Et phibitus suz vsqz adhuc. Quod qdē pōr referri ad multitudinē occupationū qz in alijs locis habuerat. Vel etiā ad dinā puidētiaz p quā apli ipediēbant ne puenirēt ad quosdā et dirigebant in salutez alioz. fm illud Act. 16. Transētes frigiā et galathie regionē vetati sumus a spiritu sancto loqui verbuz in asia. Unde et supra pmo dictum est. Sepe ppositū venire ad vos et phibitū sum vsqz adhuc. Et hoc est qd dicitur Job. 37. De nubibus per quas pdicatores itelligunt. Lustrant cuncta per circuituz qcuqz eos voluntas gubernātis duxerit.

Deinde cū dicit. (Nunc vero vltērius etc.) Manifestat ppositū suū de eoz visitatiōe. et pmo pmittit eis suā visitationē. Scdo assignat cām quare oporteat eam differre. ibi. (Nūc igit proficiscar etc.) Tertio assignat eis visitatiōnis terminū. ibi. (Hoc igit cū cōsumauero etc.) Dicit g p. Ita vsqz mō sum phibitus: nūc vō iaz peragratis oib⁹ his locis vltēri⁹ nō habēs locū. i. necessitate permanēdi in his regionibus in qbus iaz p me fundata est fides. cupiditate habēs veniēdi ad vos ex multis iā pcedētibus annis. fm illud supra p. Desidero enī videre vos vt aliquid impiar vobis grē spiritualis cū in hispaniā pficisci cepero quo. s. ire intendebat vt et extremis terre fundamta fidei collocaret: fm illud Esa. 49. Dedi te in lucē gentiuz vt sis salus mea vsqz ad extremū terre. Spero q pteries videbo vos. per qd dat intelligere q nō itēdebat ad eos pncipalr ire qz reputabat eis sufficere doctrinā petri qui pms inter aplos romanis fidē pdicauit. Et qz tūc romani dñabantur in toto occidentē: eoz auxilio et ducatu se sperabat in hispaniā pficisci. Unī subdit. Et a vobis deducar illuc. Intēdebat tñ aliquam moram apud eos hēre. Unī subdit. Si vobis fructus fuero. i. solatus. fm illud qd supra pmo dictū est. Simul cōsolari in vobis. et hoc ex parte. s. tēporis: qz p alij quod tēpus itēdebat cū eis cōsolari. Sz cōtra est quod Aug. dicit in lib⁹ de doct. xpiana. Quod illis solis rebus fructū est que nos btōs faciūt. s. patre filio et spiritu sancto. Inconuenienter g dicit se fructurum esse romanis. Sz dicendū est q sicut Aug. dicit ibidez. Domine in se nō esse fructuz sed in deo. Sz illud ad Philemo. Ita frater ego te fruar in domino quod est delectari in homine ppter deū. Et sic itelligendū est quod dicit. Si fuero fructus vobis. s. in deo. Vel quod dicit. ex parte. potest referri ad bonos qbus poterat frui in deo. Nam alia parte. s. malis non poterat frui: sed magis de eis dolere: sicut dicitur scda Loci. 8. Ne cum venero humiliet me deus apud vos et luceā multos ex his qui ante peccauerunt.

Deinde cū dicit. (Nunc igit proficiscar.) Assignat cām quare differēbat visitationem. Et circa hoc tria facit. Prio ponit cām dicēs. Nūc igit proficiscar. i. ideo nō statiz venio ad vos: qz pficiscor hierlm ministrare sanctis. Circa qd sciēdū est q sic legit Act. 4. Illi qui ex iudeis a pncipio cōuertebant ad fidem venditis possessionibus suis de precio cōiter vinebant. qd cū defecisset maxime qdaz magna fame imminente. vt legit Act. 11. discipuli. s. xpiani ex diuersis partibus mūdi. put qsqz habebat pposuerūt singuli in ministeriū mittere habitātib⁹ in iudea fratrib⁹ qd fecerūt: mittētes ad seniores p man⁹ barnabe et saul. Ministeriū igit sanctorū hic dicit ecclias quā fidelibus xpi attulit in hierlm: fm illud p Loci. vlti. Quos pbaueritis hos mittā perferre grām vestrā in hierlm q si dignū fuerit: vt et ego eam: mecum ibunt. Scdo exponit qd dixerat de ministerio sanctorū dicēs. Probauerūt enim. i. approbauerunt macedonia et achaia. i. fideles vtriusqz regionis p eum cōuersi collectionem aliquam facere. i. aliquam collectaz in pauperes xpi. i. ad vsū pauperū qui sunt de numero sanctorū: Sz illud Ecclē. 12. Da iusto et nō recipias pctōrē. Qui sunt in hierusalem in paupertate viuētes. scda Loci. 9. De ministerio qd fit in scōs ex abundantia est mihi scribere vobis. Scio enī promptū animū vestrū p quo de vobis glorior apud macedones. Tertio assignat rationes victoruz. quoz pma est bñplacitū. Unde dicit. Placuit enī illis. 2. Loci. 9. Unusquisqz put destinauit in corde suo nō ex tristitia aut ex necessitate. Scda causa est debitum. Unde subdit. Et debitores sunt eoz. supra. 13. Reddite oibus debita. Rōnez aut debiti assignat dicēs. Nā si gentiles facti sunt participes bonoz spūalium que erāt spūaliter eoz. i. iudeo

rum. s. noticie dñe r pmissionum r gr̃e. fm̃ illud supra. 9°. Quoz est adoptio filioꝝ dei r gl̃ia r̃c. Et supra. ii. Socius radicis r pinguedinis oliue factus es. Sunt etiã facti particeps spualium eoz per hoc q̃ illi predicatoris eis miserunt debet r in carnalibus ministrare eis: s̃ illud. Ecc. i. 4. In diuisione sortis da r accipe. Et ps. Sumite psalmus. i. spiritualia. r date tympanũ. i. temporalia. Et ex hoc sumit argumentum q̃ debent sumptus nõ solum illis qui predi cant: s̃ etiam qui pdicatores mittunt.

Deide cũ dicit. (Voc igit cũ r̃c.) Prefigit terminũ quo ad eos sit vturus dicēs. Voc igit cũ psumauero. s. misse riuũ scõꝝ r assignauero eis fructũ hũc. i. elemosynã gẽtiliuz que est qdã fructus cõuersionis eoz. Dsee. io. Uitis frondosa israel. fructus est ei adẽqtus. Proficiscar p vos in hispaniã: sed videtur h̃ apl̃us falsum dicere. Nunq̃. n. in hispaniã iuisse legit̃. In hierlin enĩ captus fuit r exinde Romã platus est in vinculis: vt habet Act. vlti. Ubi est occisus simul cum Petro. Dicunt g̃ qdã q̃ sic d̃r Act. vlti. Cuz venisset romaz paulus pmissum est ei manere sibimet cũ custodiẽte se milite. r postea dicit q̃ m̃asit biennio toto in suo cõductu r in illo spacio dicũt eũ in hispaniaz iuisse. S̃ q̃ hoc certũ nõ est pot̃ meli⁹ dici q̃ apl̃s falsum non dixit: q̃ pponebat se facturũ qd̃ dicebat: r sic verba eius erãt itelligẽda q̃si insinuantia eius ppositũ: nõ aut̃ futurũ euẽtũ qui ei erat icertus vnde nõ poterat hoc pdicare nisi forte sub cõditiõne quã Iacobus d̃c̃ apponẽdã. Jac. 4. Pro eo vt dicatis: si dñs voluerit r si vixerim⁹ faciemus hoc aut illud. Et sic etiam apl̃s se excusat. z. Cor. p. De hoc q̃ ad eos nõ iuerat sic pmisserat dicēs. Cũ g̃ hoc volui nungd leuitate vsus sum aut que cogito fm̃ carnẽ cogito: vt sit apd̃ me est r nõ. Et sic ex hoc q̃ ex iusta causa p̃termisit facere qd̃ pmisserat se imune dicit a leuitate. carnalitate. r falsitate. Et sic etiã soluit hoc Helasius papa: r habet in Decret. 22. q. 2. Bt̃us igt paulus apl̃s: nõ iõ qd̃ absit se felisse credendũ est aut sibi extitisse cõtrarius: quoniã cuz ad hispaniã se pmississet iturũ: dispõne diua maioribus occupatus causis implere nõ potuit qd̃ pmissit. Quãtũ enĩ ipsi⁹ voluntas interfuit hoc pnũciauit: qd̃ re vã voluisset efficere. Quãtũ vò ad dñi secreta consilij q̃ vt homo nõ potuit licz spũ dei plenus agnosceret. superna p̃termisit dispõne p̃uentus. Licet enĩ ppheticũ spũm habuerit: tñ pphētis nõ oĩa reuelant̃. vt ps. 4. Reg. 4. vbi Heliseus dixit. B̃ia ei⁹ i amaritudine est: r dñs celauit a me: r nõ indicauit mibi.

Deide cũ dicit. (Scio aut̃ r̃c.) P̃nũciat eis fructũ sue visitatiõis dicēs. Scio aut̃. s. ex fiducia dñe gr̃e: qm̃ veniens ad vos in abundãtia b̃ndictiõis xpi veniã. i. xps abundantius suã b̃ndictiõnẽ dabit vobis in meo aduentu. de q̃ dicit̃ in ps. Etenĩ b̃ndictiõnẽ dabit legislatoꝝ: ibunt de virtute in virtute. Et sic laban dixit ad iacob. Gen. 3. Expime to didici q̃ b̃ndixerit mibi deus ppter te.

Deide cũ dicit. (Obsecro g̃ r̃c.) Pet̃it ab eis orõnis suffragia. r p̃mo pet̃it eoz orationes. r ipse pro eis rogat. ibi. (Deus pacis r̃c.) Circa p̃mũ tria facit. p̃rio iducit eos ad orandũ p se ex tribus. p̃mo qd̃ ex sup̃erna charitate. cũ dicit. (Obsecro vos g̃ fr̃es) ad pbilemo. Propter charitatẽ aut̃ magis obsecro. Sc̃do ex reuerentia xpi cuius ipse erat minister dicēs. (Per dñm ñm iesum xpm.) In quo oēs vnũ sumus. vt supra. iz. dictũ est. Tertio ex dono spiritus qd̃ eius ministerio tradebatur. Uñ subdit. Per charitatẽ spũsci quas spũscus in cordibus nostris diffundit. vt supra. 5. dictũ est. Sc̃cũdo pet̃it auxiliũ orationis eozũ dicens. Ut adiuuetis me in orationibus vestris ad deum. s. p me fuis. puer. is. Frater g̃ iuuatur a fratre quasi ciuitas firma. Hoc aut̃ vt glo. dicit non ideo dicit apl̃s: q̃ ipse minus mereat̃ q̃ alij minores s̃ ordinẽ sequit̃. p̃mo qd̃

vt ab ecclesia pro rectore suo fiat oratio: fm̃ illud p̃. Tbi. z. Obsecro igit p̃mo oium fieri obsecrationes. orationes. postulationes. gratiaz actiones p omnibus hoibus. p regibus. r oibus q̃ sunt in sublimitate constituti r̃c. Sc̃do. q̃ multi minimi duz congregant̃ vnanimis magis merent̃. Et ideo iposibile est vt multoz p̃ces nõ impetrent. Mat. is. Si duo ex vobis cõsenserint sup̃ terrã de omni re quãcumq̃ petierint fiet illis a p̃re q̃ est in celis. Tertio. vt dũ multi orant multi et gr̃as agat exauditi: fm̃ illud z. Cor. p. Ad iuuatibus vobis in ofone p nobis vt p multos gr̃e agant̃ deo. Tertio ponit ea q̃ vult sibi ipetrari. quoz p̃mũ p̃inet ad hostes quos habebat in iudea. Uñ dicit. Ut liberer ab infidelibus q̃ sunt in iudea: qui p̃cipue paulũ ipugnabant r odiebãt: q̃ fiducialr̃ pdicabat cessationẽ legaliuũ. Act. zi. Audierũt de te q̃ discessionẽ doces a moyse r̃c. Sc̃dm̃ p̃tinebat ad eos in quoz ministeriũ ibat. Et hoc e qd̃ subdit. Et ablatio obsequij mei. i. ecclesia in qua eis mistro fiat accepta sanctis qui sunt in hierlm̃. s. vt ex hac puocentur ad gratias agendũ deo. r ad orandũ p ipsis gẽtibus a qb⁹ recipiunt. Ecc. zi. Splendidum in panibus b̃ndicent labia multoz. Tertius pertinet ad ipsos quib⁹ scribebat. Unde subdit. Ut veniã ad vos in gaudio. r hoc p voluntatẽ dei cõtra quã nihil agere volebat. s. p. Obsecras si quõ p̃sperũ iter habeã i voluntate dei veniẽdi ad vos. Et refrigerer vobis cũ. i. vt ex ṽra p̃ntia refrigeriũ tribulationũ meaz accipiã

Deide cuz dicit. (De⁹ aut̃ pacis r̃c.) Oñdit q̃ p eis orat dicēs: De⁹ aut̃ dator pacis sit cũ omnibus vobis per hoc. s. q̃ vos adinuicẽ pacẽ habeatis. z. Cor. vltimo. Idem sapite r deus pacis r dilectionis erit vobiscum. subdit. Amen idest fiat. ps. Et dicet omnis populus fiat fiat.

CAP.

XVI.

Commendo autẽ vobis pheben so- rorem nostram que est i ministerio ecclesie que est ebencris: vt eam suscipiatis in domino digne sanctis: r assistatis ei in quocunq̃ negocio ṽi indignerit. Etenĩ ipsa quoq̃ assistit multis r mibi ipsi. Salutate priscaz r aquilaz adiutores meos in christo iesu: qui p anima mea suas ceruices supposuerunt: quibus non solum gratias ago: sed r cuncte ecclesie gentium r domesticam ecclesiam eorum. Salutate ephenetuz dilectuz mibi: qui est primitiuus ecclesie asie in christo iesu. Salutate mariam que multum laborauit in vobis. Salutate andronicuz r iuliã: cognatos r cõcaptiuos meos qui sunt nobiles in apostolis: qui r ante me fuerunt in christo iesu. Salutate ampliatum dilectissimuz mibi in domino. Salutate vrbanz adiutorem nostrũ in christo iesu r stachin dilectuz meum. Salutate appellen probuz in christo. Salutate eos qui sũt ex aristoboli domo. Salutate herodionem cognatum meum. Salutate eos qui sunt ex narcisci domo: qui sunt in domino. Salutate triphenaz r triphosaz: qui laborant in domino. Salutate psidam carissimã q̃ multũ laborauit in domino. Salutate rufuz electuz in dño. r matrem ei⁹ r meam. Salutate r asineretũ r